

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1905.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXIV. évfolyam. 151. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, július 6.

Kölcsönös közeledés.

Nagybecskerek, július 6.

(M—d.) A hosszú válság minden idő-
szakára esik egy-egy szenzációsabb hír,
mindegyre kaptak elő egy-egy mumust a
mindjobban erősödő nemzeti szellem el-
altatására. Ujabb-ujabb hírek érkeztek,
egyikben fenyegetés, a másban ijesztés,
egyikben ígélet, a másban biztatás. Nem
hatott. A XX-ik században értéktelenek
ezek a fegyverek. Ma nyílt, őszinte, becsü-
letes politika kell. Legyen az 67-es, vagy
48-as, be nem váltható ígéretekkel a köz-
véleményt felre vezetni nem lehet.

Legutóbb megint örvendetes hír rö-
pönt világgá:

— A király közeledik!

Hát lehet ennél természetesebb, en-
nél helyesebb cselekedet egy önálló, füg-
getlen államban, a mely hozzá nagyhata-
lom is? Nem!

És mi mégis kitörő örömmel, riadó
lelkességgel fogadjuk elhatározását, hogy
íme, egyszer hosszú, nehéz küzdelem
után mégis elérjük azt, ami méltán, ami
joggal megillet s az ő jogát se csorbítja.

Nem beszélünk a magyarok mindig
egyforma királyhűségéről. Elégge beszél-
ről a történelem. Akinek magyaroznunk
kellene, az úgy sem akarja megérteni.

Meggyőződésünk szerint nem lehet a
megoldás képét úgy kicirkalmazni, hogy
„a király az engedékenység terére lépett”
— és ezzel punktum. Engedékenységnek
kell bekövetkeznie a politikai életben min-
den vonalon, mert különben örvénybe
sodortatunk.

Engedékenység! különös egy szó, a
melyhez úgy kívülről a gyengeségnek a
máza van tapadva. Pedig az engedékeny-
ség az emberi társas együttélésnek az

egyedüli biztosító szelepe, az államok po-
litikai életében pedig az egyetlen erő, amely
az elkerülhetetlen torlódások vesztes követ-
kezményeit paralizálni képes. Nem a gyön-
geségnek jele, hanem a bölcsesség erejének
a fő fő rugója

Tagadhatatlan, hogy felséges királyunk
nem egy ízben győzte le saját álláspontját,
meggyőkezett meggyőződését, hogy a
nemzettel való harmóniáját fentartsa. És
íme, mégis volt egy terrenum, a melyről
az engedékenység teljesen kizártnak látszott.
Ez a hadsereg köre, a melyen a uralkodó-
ház hatalma felépült s a melytől várta
annak jövőbeli biztosítását is. És az ellen-
tétek természete szerint, minden kontro-
vertálter működő erőnek ezen a ponton
kellett megütközni.

De hát a nemzetnek hasonlóképpen
életérdeke, hogy az ő szelleme a maga
hadseregében is okvetlen érvényesüljön.

Akármerre nézünk, azonban, úgy ta-
láljuk, hogy egyidőben, egyszerre minden-
felől kiveszett az engedékenység szelleme
közéletünkéből. Most a kérlelhetetlen ellen-
ségekedés üzi orgiáit. Ennek nyomában
valóságos anarchia támadt, mely az egész
társadalmi élet fundamentumait is kemé-
nyen megrázkódtatta. A jövő fejlődés
biztonsága okvetlenül megkívánja azt, hogy
minden közéleti tényező az engedékenység
terére lépjen.

Várjuk felséges urunktól is, hogy a
nemzet minden teljesíthető igényét vegye
figyelembe. Várjuk nemzeliunktól is, hogy
egész addig a határig menjen el jogos
igényei fokozatos megvalósításának az út-
ján, a meddig azt a kegyes uralkodó más-
nemű kötelességeinek figyelembe vétele
mellett, saját léte veszélyeztetése nélkül
teheti. Várjuk a koalíciótól, különösen an-
nak függetlenségi részétől, hogy orthodox

dogmáit idomítsa a megváltozott helyzet-
hez s így vegye át a most reá váró fel-
adatokat teljesítését és ha ezt megtette, ok-
vetlenül gondoskodjék a parlament zavara-
talan működéséről. Várjuk a kisebbséggé
devalválódott szabadelpvűpárttól, hogy új
helyzetében minden békességes eszközzel
mozdítsa elő a kibontakozást.

Mindezt várjuk . . .

Vajjon betelik-e várakozásunk? . . .

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap
reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken
dél 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig
1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek ré-
szére minden nap déliben gőzfürdő. A kád-
fürdő egész nap nyitva marad.

Július 10. Közig. bizottság.

— A király Ischlben. Mint Ischlből jelentik,
akirály tegnap este nyári tartózkodásra oda-
érkezett.

— Keresztelő szent János. Görög keleti
polgártársaink holnap ülik meg keresztelő szent
János ünnepét, mely alkalommal délelőtt 10 óra-
kor úgy a belvárosi, valamint a Váralja-utcai gör-
kel. templomokban ünnepi istentiszteletet tar-
tanak.

— Szabadságolás. Hausladen Mátyás
városi főszámvevő rövid ideig tartó szabadságra
elutazott Nagybecskerekéről. A főszámvevőt sza-
bad-ágideje alatt Ignjatovics Iván számtiszt
helyettesíti.

— Torontáli községek a kultúregyesületnek.
Torontálvármegye derék községei egymásután
igyekeznek a Torontálvármegyei Magyar Közmű-
velődési Egyesületet anyagilag támogatni ado-
mányaikkal. Így ujjában Kükház, Magyar-
Pad és Czernya község érdemes képviselő-
testületei szavaztak meg évi 20—20 korona ado-
mányt.

A „TORONTÁL” tárcája.

Három tréfás történetke.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

(Folytatás.)

Miután a vendéglői kert tágas filagóriájában
egy deszkaemlény, meg zongora állandóan ké-
szelében állott, a Jám bor Ökör pedig hamar,
sőt némi örömmel beleegyezett, a dolog jól ki-
szelése és minden jogosult tényező által elfogadva,
a tál előtt állott. Bocsanat, hogy a hoteli-ét
rövidesen csak Jám bor Ökör-nek nevezem,
de az általánosan bevett szokás, hogy az üzlet-
tulajdonost a címtábla után szokták hívni, például
a fekete kutya, a kék macska, vörös ökör, arany
bika és majdnem az egész kontinensen ismert
összetűrbőzést történt akkor, mikor a 19-ik
század elején két külvárosi vendéglős Grácban
a szürke számár és egy hősies nevű népvészér
címét kölcsönösen elcserélték, úgy hogy a ven-
dégk még eltevesztették, hogy hova is mennek
és hol is voltak, a szürke számárnál-e vagy a számár
vezérnél, akarom mondani a szürke néphösnél,
míg végre az a korcsmáros, kinél most a hősnek
jól eltalált arcképe mint cégér lógott, ez alá
nagy betűkkel odapingáltatta: *Ez az igazi szürke
számár*, mert ilyen elnevezés alatt nyerte el jó
hírnevét és korcsmájja látogatottságát.

Tehát minden akadálynak látszó dolog
annyira el volt hártva, hogy Bálint kész volt
rövid időre pódiumos énekesnek főcsapni. De
mit is tudott volna tenni, nem látott maga előtt
más szabadulást, sem a már elköltött villás-
reggeli, sem a legközelebbi szükségként beálló
ebéd kifizetésére, sem a Pestre való visszautá-
zásra más fedezet nem kínálkozott.

Mielőtt a két újdonsült művész ebédhez ült
volna, a Jám bor Ökör és Vencli az ott meg-

fordult vendégekkel tudatták, hogy délután fél
2-től kezdődőleg este 7-ig két átutazóban levő
fiatal művész énekel és zongorajátékkal fogja az
ott megjelenő vendégeket mulattatni. Imrének
módja akadt a távozni készülő quondam Klári,
most Betti hajadonna beszélgetni. A feledni is,
meg újból föllángolni tudó Imre — Don Juan,
kis szemeivel nagyon hamiskásan pislantott,
Betti pedig nagyra tágitott szemekkel beleegyező
tekintetét vetett a vele enyegően beszélőre és
sietve távozott a nélkül, hogy ezidő szerinti
Venclijét köszöntötte volna.

Végre elmúlt a déli harangozás, a két mű-
vész ebédhez ült, Imre jól beebédelt, meg sört
és bort sem kimélt, Bálint azonban az ivásban
tartózkodóbb volt, mert tudta, hogy a zongorában
az nem tesz olyannyira észrevehető kárt, ha
annak kezelője több sörtöket meg borokat magába
döntött, ellenben az éneklés registerei az éneklő-
vel egy testté lévén növe, valamelyes kiméletet
kívánnak. Persze azt, hogy Imrének több merszre
is volt szüksége, majd nemsokára meglátjuk.

Az étel és ital két művésznöknek felette
izlett, — az étlap árát nem igen nézték és mire
végül a feketét is lehörpintették volna, az ott
ebédelt vendégeken kívül más vagy 25 feketekézű
vendég is egybegyűlt volt.

Az első darab, a melyet előadtak, egy
Proch-féle érzélgős ének volt. Akkoriban még az
a felfogás divott, hogy nagyobb a művészi-
látszat, ha a beköszöntő darabnak valamely ide-
gen szerzemény adnak elő.

Vagy 40 munkástól nagy hatásra képes
tenyér erős csattanása jutalmazta az előadókat,
mely tapsolás nem kis bátorságot öntött beléjük.
Második darabjuk a Sárga csikó volt; termé-
szetesen e két darab, meg minden ezután követ-
kező között, több-kevesebb zongora-abrándozás és
poutpourri foglalt helyet. Itt-ott holmi szóló
szóbeli előadás is volt, a trivialisabb komikumot

Imre, a szegénylősebbet és érzélgősebbet Bálint
adta elő.

Hogy a tányérozást ki kezdje el, ezt sors-
huzással döntötték volt el és a sors maliciája
Bálintot küldte ki elsőnek; akkor még nem sok
vendég volt és így a történet adakozás alig fődte
el a tányér fenekére borított asztalkendő. Ké-
sőbb mindig jobb és biztatóbb bevétel került,
melyet az okosabb és tapasztaltabb Imre gyűj-
tött össze zsebében. Mikor már egy kissé al-
konyodni kezdett, egy felette jól bevált gyűjtés
után Bálint állott ki a pódiumra, hogy egy hosz-
szabb monologot adjon elő, Imre a szomszédos
trafikba ment néhány szivar vásárlása okából.
Távolmaradása nagyon sokáig tartott, annyira,
hogy feltűnővé kezdett válni. Közben Bálint be-
fejezte nemcsak előadását, de az ujjazás követ-
keztében előadott ráadásokat is. A közönség kö-
rében hangos kívánság nyilvánult meg, egy már
előbb elénekelt dal újból való előadására, de Imre
még mindig késett egész az esti homályig.

Most már, miután a szálló vendéglő min-
den zege-zugát átkutatták, nyilvánvaló volt, hogy
Imre elpárolgott és pedig kasszástól. Ne neked
szegény Bálint, most mi lesz veled? Az lett,
hogy a Jám bor Ökör is, meg Vencli is, meg
a közönség is megkönyörült szegény Bálinton.
Hogy Bálint a maga, meg elföldelt álnok cimbo-
rája által elköltött étel és italokat megfizethesse,
Pestre visszautazhasson, még egy rövid pótél-
adást tákoltak össze, melynél a zongorakisérést
egy jelenvolt jószívű kántor látta el. A közönség
sem volt fukar és megindulással, jó szívvél, ada-
kozó kedvvel hallgatta meg szegény Bálint további
éneklését, melynél a röstelkedés miatt a hang
majdnem beléje szorult.

Az éjféltáj Péstre menő személyvonattal
ment haza. Azt, hogy Imre már az este fél 8-kor
Pestre menő vasárnapi helyi vonattal utazott el,
egy lefátyolozott nő társaságában, még Vácon

— **Lobmayer István nyugalmában.** Lobmayer István, a nálunk is ismert szegedi kir. főügyész, mint értesülünk, közelebb beadja nyugdíjazása iránt való kérelmét. Lobmayer István 1890 óta áll a szegedi kir. főügyészség élén.

— **Árlejtés a városnál.** A városnál tegnap délelőtt tartották meg a szénszállításra vonatkozó árlejtést. A legelőnyösebb ajánlatot Steinitzer Géza, az eddigi szállító tette, aki métermázsánként 3 korona és 84 fillérért hajlandó a szenet szállítani.

— **Elhunyt ref. lelkész.** Vásárhely híres lelképásztora, Karancsi Dániel ev. ref. lelkész 65 éves korában, hosszú szenvedés után meghalt. Karancsi Dániel kiváló képességű hitvánok volt, aki hallgatói lelkét valóságos varázs alatt tartotta. Élénk részt vett a közéleti és társadalmi mozgalmakban is. Nemrég rövid időközben elveszítette két viruló felnőtt leányát, őt magát pedig szélütés érte s így testileg-lelkileg összetörve vonzolta évekig a hajdan sziklaerős férfiú tépett életét, míg végre a szenvedésektől megváltotta a halál. Temetése tegnapelőtt ment végbe nagy részvét mellett.

— **A kánikula.** A kánikulai forrósság állandó az egész országban, amit igazol a meteorológiai intézet is, a mely legújabb jelentésében a következőket mondja: Hazánkban tegnap a hőség még nagyobb fokra hágott; a maximum Magyaróvárott 41 C°-ra emelkedett; a hőmérséklet átlag 7 fokkal volt nagyobb a normálnál; a minimum Aknaszlatinán 13° volt. Kolozsvár környékén, megittól északra, a marosmenti havasokig terjedő területen előfordultak zivataros esők. Európa időjárása igen meleg és száraz jellegét megtartotta. A hőség némi csökkenésével elvéve zivataros esők várhatók.

Nálunk Becskereken szintén állandó forróssággal tűz a nap, sőt mondhatni, hogy minden nap melegebb lesz. Ma délelőtt például 36 Celsius fok volt a hőség s ez a rekkenő meleg szinte kihaltá teszi a várost s csak este 9—10 óra tájban mernek előjönni az emberek a szobából. Az uszodákban van csak napközben némi élet, de ez sem igen üdíti föl a fürdőzőt, mert a hűvösnek nevezett hullámok 24 fokos meleggel nyaldossák körül a vízben üdülőket. Holmi jótékony záport bizony szívesen fogadnánk, de nem merjük remélni, mivel hogy az időjós jósolja. Az idő és az időjós pedig tudvalevőleg erősen hadilábon állanak egymással.

— **Méhésmunkás tanfolyam.** Mint a földmivelési miniszter közli, a gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban a folyó évben szeptember hava 15-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdetik. Felvétetik hat olyan egyén, kik 18. életévüket betöltötték, de

35. életévüket még túl nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 11. sz.) folyó évi július 31-ig kell benyújtani. A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, irószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszerelést, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják. Ezeket kivül évenként minden növendék 60 kor. ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

— **Szerb tanítónőképző Nagyikindán.** Zomborból írják: A karlócai gör. kel. szerb patriárka fenhatósága alá tartozó zombori szerb tanítóképző, mely mint egyedüli a hazában, már évtizedek óta Zomborban, a szerb felső leánynevelés terén missziót teljesített — a tanteremek szűk volta és egy megfelelő leányinternátus hiánya miatt már az 1906—1907-iki iskolaévben Nagyikindára helyezték át. Három város versenyzett a képző megnyerésért: Nagybecskerek, Nagyikinda és Pancsova. A nagyikindai szerb egyház ajánlata fogadtatott el, mivel ez volt legelőnyösebb. Ugyanis gyönyörű tantermetek bocsájt e célra rendelkezésre, leányinternátust léptet életbe és az összes átköltözési költségeket hajlandó fedezni.

— **A Béga hajózhatóvá tétele.** Temesvárott, mint onnan jelentik, a napokban a volt kincstári faraktár területén már megkezdtek az új Béga-meder kiásatási munkálatait, bár a földmivelési miniszter a tervezet módosítását követelte. A miniszter ugyanis az u. n. kamara-zsíp meg-nagyobbitását kötötte ki. Az ásatási munkálatokat azonban most tulajdonképpen nem azért kezdték meg, mert a nagy hajózási terve megvalósításához akartak közelebb jutni, hanem azért, mert a szövögyár telkének föltöltéséhez van szükség földre és így most kettős célt érnek el. A szövögyár így akaratlanul is némileg előmozdítja a Béga hajózhatóvá tételének ügyét is.

— **A verki.** Hogy dalra ajzom fel a lantom — És zengek méla, fájó hangon, — Az oka annak egyszerű, — De sajnos bánat s nem derü. — Ah azért irok rimet sorra, — Mert bánt a helybeli kintorna. — Ha ülök, állok, avagy fekszem, — Ha pihen fejem s térdre flexem, — Ah, egyszerre, nem rémes ez? — Szívemben bánat ébredsz. — Mert óh a verki dalra gyújt, — S felém „Mein Elend“ dala sujt — S belém a kinok kinja bujt. — Ily viszonyok közt, városum, — Én érzem: innen távozom — És megyek: tisztem Szögédbe, — Ahol kimondták már egy

hallotta meg, azt pedig, hogy a nőt előbb Klárának, majd Bettinek, most pedig Cilinek hívják, harmadnapra Imrétől hallotta meg, mivel, miután a szemrehányásokat száz meg száz alpu menség oszlatta el, mely között a leglényegesebb az volt, hogy régi szerelme újra lángra lobbant, a kibékülés oly erős lett, hogy mindkettő meg ma is azóta meg nem bomlott jó barátságban él...

III.

Kivándorlás Amerikába.

Szomorúan hangzó címezéssel kell elhatnom, szinte tréfásnak hirdetett ezen harmadik elbeszélésemet.

Hogyan lehet az vig dolog, ha nemzetünk százezrei hagyják el az anyaföldet, hogy világtengeren túl keressék meg a betevő falatot a magok és övéik számára és ha ezt megtalálták, új tűzhelyet állapítsanak és majdnem valószínűleg új és állandó hazát találjanak, örökre elszakadva azon megszentelt földtől, a melyről nagy költőnk szentírásként megtartandó parancsoló jóslattal írta meg: „Itt élne, haldod kell.“

Ha politikai iró, ha közigazdász, nagy kötelelességekkel és ahhoz való komoly törekvéssel bíró törvényhozó volnék, talán tudnék a kivándorlás nehéz betegségéhez szólani, talán tudnám ezen hazánkat erejében sorvasztó járvány okát és származását felkutatni, arra reámutatni és így reámutatva tanácsal szolgálni. Igaz, hogy a törvényhozók sokszor nem egy könnyen jutnak munkakörhöz, — talán azért is, mert nem ottan keresik azt, ahol az a legszükségesebb volna, nem a nemzet erőforrásainak alapvetésében és fokozásában.

De szerény polgári életemben csak fájó szívvel tudom látni, hogy teljes joggal tökeszegénynek nevezett Magyarországnak, édes hazánknak, legértékesebb tőkéje, nemzetünk emberszáma, munkásaink hada napról-napra ezer és ezer számmal fogy. Ugy tudom, hogy a nehezebb megélhetésnek sok oka van. A legelső, a mit e

vidéken minden esztendő majdnem hat hónapján át látni lehet, a munkahiány. A nagyterjedelmű Torontálvármegyében, igen csekély mezőgazdasági ipartól eltekintve, egész éven át munkát adó ipar teljesen hiányzik.

Hogy a nagyterjedelmű föld tulajdonosai érdeklükben, vagy épen kötelelességükben állónak ösmerjék-e a munkát adó mezőgazdasági és más gyári ipar megteremtését, azt itt eldönteni, még csak bővebben fejtegetni sem akarom. Én csak annyit tudok, mert látom, hogy lakosságunknak, nagy tőkét érő, termelő munkaereje a vándorbotot kezébe veszi és megy világgá, lemondva itt élvezett jogáról, hon- és állampolgárságáról. Sajnos, hogy $\frac{1}{4}$ sőt $\frac{1}{2}$ telek tulajdonosai is pénzre teszik mindenüket, — mert több tagból álló családokkal más munkát és keresetet nem találnak, ha őket eltartani nem képes tulajdonukat már megmunkálták. Mennél inkább szorítja kifejező a munka- és keresethiány a proletárt, kinek ma és még ezután is hiába ígérünk politikai jogegyenlőséget, ha éhes gyomrát nem tudjuk a leg-
elemibb emberi joggal ellátni, vagy erre vezetően intézkedni.

Meg kell itt állanom, mert sokféle, egymással igen ellentétes fölfogással találkoztam már, mikor arról volt szó, hogy az államnak és egyeseknek mik a kötelelességei a munkáskeresőkkel, a tulajdon megszerzésére törekvőkkel szemben. Vannak olyanok is és pedig nem csekély számban, kik ilyen kötelelességek létezését vagy kerekén tagadják, vagy létezésének öntudatára még egyáltalában nem is ébredtek.

Nekem hívó lelkem, érző szívem mondja, hogy embertársaink sorsával törődni szent köteletség. A közjólét emeléseért munkálkodni, azt előmozdítani olyan cselekedet, melylyel benső megelégedésünket építjük fel és ebben benn van azon hála is, melylyel ne terheljük embertársainkat és azt ne követeljük be tőlük uzsorához illő kapzsisággal.

(Vége köv.)

Menczer Lipót.

éve: — „Óh verki, kegyed kesereghet, — Ha tetszik, hozzá énekelhet, — De utcák során, drága lelkem, — Ezentul ne hogy énekeljen, — Mert hogyha utcán énekelne — A duji lesz majd méltó helye.“ — A hurokba azért verék, — Hogy ebből okulj Becskerek. — Mert higyjék nekem, annyi tény: — Már eludni se tudok én — Óh szóljanak a verki: — Utcan ne játszon senkinek, — Mert szörnyü már a dalok száma, — Ezért íródott e makáma.

— **A szabadkai iparos-kongresszus.** A hazai ipartestületek országos középonti bizottsága legutóbb ülést tartott, amelynek főtárgya a Szabadkán tartandó hetedik országos ipartestületi gyűlés előkészítése volt. A kongresszus szeptember 8-án, 9-én és 10-én lesz a következő napirenddel: 1. Alakulás. 2. A középonti bizottság jelentési és javaslati: a) A Ráth-émlék ügye. b) Az ipartestületek országos szövetsége. c) Egyéb előterjesztések. 3. Az önálló vármegyei megújítás. 4. Az ipartörvény módosítása tárgyában hozott összes kongresszusi határozatok összefoglalása és újabb megújítása. 5. Az iparosok eddigi kongresszusain hozott határozatok újabb összefoglalása és megújítása. 6. Az önálló iparosok állásfoglalása a munkásmozgalmakkal szemben. 7. Állami és egyéb intézkedések a kézműipar rendszeres fokozása érdekében. 8. Az iparszövetkezetek reformja. 9. Az ipartestületektől érkezett indítványok csoportonként való tárgyalása.

— **A magyar név.** Egy uriember, aki a csunyaságáról ismeretes és akit — mondjuk — Grünblattnak hívtak, Gyarmatra magyarosította a nevét. A szép új névvel aztán elindult sétálni. Szembe jön vele egy újdonsült ismerős. Gyarmati ur udvariasan előre köszön.

— Jó napot.

Az ismerős viszonzozza:

— Jó napot, Grünblatt ur.

Kinos szünet.

— Bocsánat — mondja ez — én Gyarmati vagyok. Az ismerős egy kicsit nézi, nézegeti, azután szerény hangon szól:

— Bocsásson meg... úgy látszik összetévesztetem valakivel. Nagyon hasonlít a ronda Grünblatthoz.

— **Gépeszek vizsgálja.** A gőzgépekezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által folyó évi július hó 12-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartani. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Kültér 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **A hőség áldozata.** A rekkenő hőségnek, mely a mérsékelt égövünkől szóló minden teoriát megcsufol, emberáldozata is van. Eiler István nagyikindai gazda a minap reggel ép egészséggel, jókedvűen ment ki aratásra, de alig fogott hozzá munkához, a roppant hőségben rosszul lett, összerogyott s pár pillanat alatt kiszünetelt. A vizsgálat a halál okául szívizületét konstata. Eiler, aki 42 éves volt, özvegyet és három árva hagyott hátra.

Irodalom.

* **Egy mama kérdése.** Évike még csak 11 esztendő volt, amikor olvasni kezdte a Magyar Lányokat. Olvasta ezt a lapot, amikor 12 éves, amikor 13 éves, amikor 14 éves volt, aztán meg csupa szokásból, szeretetből olvasta még akkor is, amikor már egy más világnak színes ábrándképei derengtek a lelkében, amelyben a lányok mindig hosszú ruhában járnak. Évikét és az ő kedves barátját, a Magyar Lányokat juttatta az eszünkbe egy mamának a levele, amelyet éppen ma kaptunk. Azt kérde tőlünk a többleányos mama, hogy mit adjon olvasni a három leányának? Azt írja: a napilap nem nekik való, a könyvek közül igen nehéz kiválogatni azt, amit egy ifjú leány olvashat, a serdültebb leányoknak irt könyveket pedig már mind megvette, hiszen egy egész könyvtár telik ki már belőlük. Persze, hogy Évike újságát, a Magyar Lányokat ajánljuk. És mert tudjuk, hogy megfogadja a tanácsunkat, most már újabb három Évikét látunk, amint fehér batisztruhában, kerek szalmakalappal sietnek a Magyar Lányokkal a vadgesztenyefa nagy levelei alá. Olyan jól is eshetik olvasni Uzoni Margitról, Szélvész kisasszonyról és sok más kisasszonyról a hűs, árnyatadó fák alatt...

* **Uj magyar férfikarok dalos-körök használatára.** Az „Apollo“ c. magyar kargyűjtemény júliusi száma a következő eredeti férfikarokkal jelent meg vezérkönyvben és négy szöveggel: 376. kar. Daloskör elnöki üdvözlő-dal, dr. Varadi Antal költeményére. Zenéjét szerző Goll János; 377. kar. Amerikai szabadság dal, melyet az egyesült amerikai magyar dalosok Amerikában július hóban tartandó szabadság-ünnepén közösen előadni fognak; 378—381. kar. Népdal koszoru Méder Mihálytól: a) Nincsen óra, nincs egy perc... (Pósa L. költeményére); b) Becsületes legény... (Lengyel M. dallama); c) Meg ne mondja komámasszony... (régí népdal); d) Ha

itt volnál mellettem, szép tubicám . . . Az „Apollo” folyó évi október hó 1-én megkezdte a 20. évfolyamát. Egész évi előfizetési díja egy vezérkönyv és négy szolamra 5 kor. Minden további négy szolamra 4 kor. Megrendelhető az „Apollo” kiadóhivatalában Budapesten, VI. ker. Lázár-utca 18. sz. a.

* **Banzáj!** A Zenélő Magyarország kiadásában most jelent meg a népszerű „Banzáj” japán győzelmi induló, Togó admirális hirnemes indulója Sattelmayer Jenőtől. A ritka hatásos induló a mindenütt megnyilatkozó japán sympáthia folytán és a legtöbb európai zenekarok legkiválóbb műsorszámára, — belőle 3 hetes megjelenése óta 10 ezer példányon feül fogyott el. Ára 1 kor. 50 fillér és Klökner Ede budapesti zeneműkiadó-hivatalától megrendelhető.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A kibontakozási akció.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélnek, hogy a kibontakozási akcióra olyanforma kísérlet történnék, hogy a mostani kormány helyére egy másik átmeneti kormányt hívna meg a király s ez vezetné a kibontakozási akciót.

A kormány és az ellenállás.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Igen komoly helyről hangsúlyozzák, hogy ha a vármegyéek ellentállása folytán az állambiztonságban zavar mutatkoznék, a kormány kénytelen lesz az ország érdekében megtörő hatalmával élni. Így első sorban is megvonja a megyéktől az állami segélyt, azonkívül a köteleseiket megtagadó közigazgatási tisztviselőket felfüggeszti állásuktól s helyettesíteti őket.

Az igazságügyminiszter mandátuma.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lányi Bertalan igazságügyminisztert fölkereste egy lipótszentmiklósi küldöttség és újra felajánlotta neki a jelöltséget. A miniszter a jelöltséget elfogadta.

A földművelésügyi miniszter Londonban.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. táv.) György Endre földművelésügyi miniszter a londoni gazdasági szak tudósítói hivatalát mindeztideig nem adhatta át, mert az aratási sztrájk miatt állandóan Budapesten kellett tartózkodnia. Most, hogy a bérbáboru csökkent, a miniszter időt szakíthat eddigi hivatalának átadására. E végből ma a miniszter Londonba utazik s július tizenhatodikán tér vissza Budapestre.

Változások a Máv-nál.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy fővárosi nyomatos azt a hírt hozta, hogy Vörös László kereskedelmi miniszter messzeható változásokat akar behozni a magyar királyi államvasutaknál, amennyiben Ludvigh Gyula valóságos belső titkos tanácsos igazgatót állásától felmenti és helyébe Marx János miniszteri tanácsost nevezi ki. Mint most illetékes helyről jelentik, ez a híresztelés teljesen légből kapott, mert a kereskedelmi miniszternek eszé ágában sincs személyi változtatásokat eszközölni az államvasutak igazgatóságában.

Az orosz forradalom.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Odesszából jelentik, hogy az odesszai új kormányzó megkezdte működését és teljes szigorúsággal uralkodik Odesszában. A lakosság tömeges kivándorlása még mindig tart. Naponként vagy négyezren utaznak el a városból.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Az odesszai magyar-osztrák konzul a külügyminiszter megbízása alapján jelentést tett arról, hogy az odesszai zavargások alatt a magyar és osztrák

alattvalók közül valamelyik szenvedett-e bántódást. A jelentésből kitűnt, hogy magyar és osztrák alattvalókat személyükben semmiféle bántódás nem ért. Hogy vagyoniilag károsodott-e valaki, egyelőre nem lehetett kideríteni, de a valószínűség a mellett szól, hogy komolyabb károsodás nem történt. A jelentés második része arról szól, hogy a magyar-osztrák kereskedelmi hajók a Fekete-tengeren, valamint általában az osztrák-magyar kereskedelmi forgalom a Fekete-tengeren mily mértékben szenvedett és szenved még most is a fekete-tengeri flottánál kitört lázongás mellett. A jelentésből is kitűnik, hogy addig, míg a fekete-tengeri flottánál a teljesen normális állapot helyre nem áll és különösen, míg a Potemkin kézre nem kerítik, a hajózás és a fekete-tengeri kikötők forgalma meg van bénítva. A román és bolgár tengerpart biztonsága szintén szenvedett, noha az orosz kormány kérésére a bolgár és a román kormány minden intézkedést megtett, hogy a kikötőbe sem a Potemkin, se más lázongó hajó be ne hatolhasson. De a nyílt tengeren még mindig bizonytalan a kereskedelmi hajók sorsa, mert a dolog természeténél fogva sem a román, sem a bolgár kormány nincs abban a helyzetben, hogy vizeit mozgósított hajókkal biztosítsa. Ígyformán a burgaszi, valamint a várnai és a konstanzi tengeri kikötőbe, továbbá az odesszai, valamint más fekete-tengeri kikötőbe irányuló kereskedelmi hajóforgalom, így tehát az osztrák magyar áruk szállítása is egyelőre fennakadást szenved.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Teodossziából sürgönyzik: A Potemkin tegnap megjelent a város előtt. A hajó személyzetének kérésére a városi hatóság megjelent a hajón, ahol kellő tiszteletben részesítették a hatóság tagjait. A hajó személyzete arra kérte a hatóságot, adasson szén és eleség, mert különben kénytelenek a várost bombáznai. A lakosság a hajót ellátta mindennel. Azután a hajó személyzete felszólította a lakosságot, csatlakozzon a forradalomhoz s követelje a békekötést Japánnal és az alkotmányt.

Francia szocialistavezér Németországban.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: Jaurés francia szociáldemokrata pártvezér előadásait, melyeket a német szociáldemokraták meghívására Berlinben akar tartani, a német kormány betiltani szándékozik. A szabadelvű sajtó kétségbevonja e hír valódiságát.

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Szentpétervárról hivatalosan megerősítik Szaharov lemondási kérelmének elfogadását és Rüdiger tábornok hadügyminiszteri osztályfőnöknek a hadügyminisztérium vezetőjévé történt kinevezését. Palicin tábornok lovassági felügyelő vezérkari főnök lett.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Kölnische Zeitung” pétervári értesülése szerint a béketárgyalásra kiszemelt orosz nagykövetekkel kifejezetten tudatni fogják, hogy a cár a legkomolyabban óhajtja a békét.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, a japán békekövetek július 8-án, szombaton indulnak Washingtonba.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Londoni jelentések szerint az orosz és japán csapatok már csak harminc mérföldnyire állanak egymástól. Legközelebb nagy csata lesz.

A hőség áldozatai.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Stuttgartból táviratozzák: A nagy hőség következtében több ember napszúrás áldozata lett.

Rómából táviratozzák: Ma a hőmérő 38,8 fok Celsiusot mutat. A napszúrás sok áldozatot szed.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. július 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki uj	76	—	—	80	17.45	17.60
Pestvidéki uj	76	—	—	80	17.15	17.35
Bánsági uj	76	—	—	80	17.10	17.25
Bácskai uj	76	16.55	16.70	80	—	—
Rozs elsőrendű					13.60	13.80
„ másodrendű					13.40	13.60
Árpa takarmány					13.40	13.80
„ égetni való					12.80	13.20
„ sörfőzésre való					0. —	0. —
Zab					13.10	13.70
Tengeri bánsági					15.45	15.65
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0. —	0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, július 6. (A nagybecskerek Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.62	—	—
Buza (áprilisra)	16.16	—	—
Tengeri (júliusra)	14.98	—	—
Tengeri (májusra)	10.68	—	—
Zab (októberre)	11.42	—	—
Rozs (októberre)	12.72	—	—

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskerek pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegebről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegebről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskerek pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szegebről—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegebről: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
 b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Hirdetmény.

Karlova község jegyzői irodában 7^{1/2} hónapra 60 korona havi fizetéssel, azonnali belépésre egy munkaező kerestetik. Eddigi alkalmazás igazolandó.

Karlova, 1905. július 5-én.

B o s s á n,

615-3.1

jegyző.

Ajánlok a közeli mezei munkaidőre csákovai vagy temesvári nagy raktárból kitűnő **szilvapálinkát**

34 koronától feljebb hektoliterenkint.

Purjusz Ignác,

Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 64. sz.

(585-15.9)

Tótaradác község előjárásága.

590/1905. szám.

616-1.1

Hirdetmény.

A tótaradáci községhez alapos tatarozásához szükségelt kőműves, tetőjavítási, szobafestési, mázolásai és netáni bádogosmunkálatok vállalatba adás általi biztosítása céljából 1905. évi július 10-én délelőtti 10 órakor Tótaradác községhez nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

A kikiáltási ár 700 korona; a bánatpénz ennek 10%-ka. Egyéb feltételek a hivatalos órák alatt Tótaradác községhez nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kelt Tótaradácson, 1905. évi június hó 30-án.

Az előjáróság.



Édes must literje 40 krajcár,

kapható

Zápolya-utca 1. sz. a.

a házmesternél.

(601-x 5)



1002. szám. 1905.

614-1.1

Közgyűlési meghívó.

A földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltósága engedélyével a „Pancsova-kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat” 1905. évi július hó 15-én d. e. II órakor a Weisz-féle szálló kistermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az összes érdekeltek ezezzel meghívotnak.

TÁRGY:

A társulat 6,000,000 koronás kölcsöne törlesztési idejének meghosszabbítási ügyében hozandó határozat.

Pancsova, 1905. évi július hó 4-én.

A miniszterbiztos ur ö méltósága megbízásából: Pancsova-kubini ármentesítő- és belvízszabályozó-társulat igazgatósága.

Ulmer József s k.,

igazgató-mernök.

ELSŐ NAGYBECSKEREKI TEJCSARNOK

Kapható naponta, pontos kiszolgálás mellett:

Teljes tej. Habtejszín. Tejfél. Thea-vaj. Turó. Aludttej. Tojás.

Tejescské minden időben kiszolgáltatik.

Megnyitás f. é. június 8. Ferenc József-tér Bauer-féle házban.

Beeses pártfogást kér tisztelettel

595-22

Weiterschan Fülöp.

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

Cím a kiadóhivatalban. 529-x.22

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut.

Érvényes: 1905. évi május hó 1-étől.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagyikinda-Karlova. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' directions, train numbers, and arrival/departure times.